

PROTOKOLLAT

med tilkendegivelse af 12. maj 2015

i

faglig voldgiftssag (FV2014.0181):

Dansk Journalistforbund

for

Børsens Redaktionelle Medarbejderforening

(advokat Liselotte Lindberg Olsen)

mod

Børsen A/S

(advokat Frederik Brocks)

Twisten og dens behandling

Twisten i sagen angår, om en mangeårig praksis, hvorefter Børsens redaktionelle medarbejdere har haft ½ times daglig betalt frokostpause, kan udledes af parternes overenskomst eller en kutyme, som kun kan opsiges sammen med overenskomsten (klagers standpunkt), eller om den har støttet sig på en kutyme, som med rette er opsagt til ophør pr. 28. februar 2015 (indklagedes standpunkt).

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af advokat Jette Kayeød Christensen og faglig konsulent Henrik Bruun, begge udpeget af klager, HR-chef Anders Busch og nyhedschef Jørgen Andresen, begge udpeget af indklagede, samt som opmand højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen.

Sagen blev forhandlet den 12. maj 2015, hvor Dansk Journalistforbund var repræsenteret ved advokat Liselotte Lindberg Olsen, og Børsen A/S ved advokat Frederik Brocks.

Dansk Journalistforbund nedlagde følgende alternative påstande:

- A. Indklagede tilpligtes at anerkende, at den mellem parterne bestående retligt bindende kutyme for, at medarbejderne på Børsen har betalt frokostpause, udfylder og supplerer overenskomsten og derfor er blevet en del af parternes overenskomst, hvorfor den ikke har kunnet opsiges til selvstændigt bortfald.
- B. Indklagede tilpligtes at anerkende, at § 4 i parternes overenskomst skal forstås således, at den deri angivne arbejdstid på 37 timer inkluderer en ½ times daglig betalt frokostpause.

Børsen A/S nedlagde påstand om frifindelse og nedlagde derudover selvstændigt påstand om, at klager skal tilpligtes at anerkende, at den mellem parterne udviklede kutyme for, at de af overenskomsten mellem Dagbladet Børsen A/S og Børsens Redaktionelle Medarbejderforening omfattede medarbejdere har ½ times daglig betalt frokostpause, er bortfaldet pr. 28. februar 2015.

Klager har heroverfor nedlagt påstand om frifindelse.

Der blev afgivet forklaring af tidligere tillidsrepræsentant John Mynderup, faglig konsulent Flemming Reinvard, tidligere chefjurist Anne Louise Schelin, forhandlingschef Claus Iwersen, tillidsrepræsentant Peter Rasmussen, ansvarshavende chefredaktør og administrerende direktør Anders Krab-Johansen, tidligere ansvarshavende chefredaktør og administrerende direktør Leif Beck Fallesen, tidligere chefredaktør Jan Cortzen, executive assistant Gitte Moltsen og tidligere administrerende direktør Preben Schack, hvorpå sagen blev procederet.

Der blev ikke opnået flertal for en afgørelse blandt de af parterne valgte medlemmer, og afgørelsen blev herefter overladt til opmanden, som på den baggrund, som der er redegjort for i det følgende, fremkom med den herefter anførte tilkendegivelse.

Sagens baggrund

I overenskomsten mellem Dagbladet Børsen A/S (DB) og Børsens Redaktionelle Medarbejderforening (BRM) er det i § 4 vedrørende arbejdstid bestemt, at ”Den ugentlige arbejdstid er 37 timer i højst fem dage. Arbejde udover dette er overarbejde”.

Bestemmelsen går tilbage til 1970-erne, hvor Børsen A/S udmeldte sig af arbejdsgiverorganisationen på området og indgik en overenskomst med BRM, som byggede på den hidtidige overenskomst. Den ugentlige arbejdstid var dengang 40 timer, hvilket blev nedsat til 37 timer i forbindelse med overenskomstfornyelsen i 1990.

DB og BRM indgik den 24. marts 1976 en aftale, hvori det bl.a. hedder:

”For perioden 1.3.1976-28.2.1977 kan medarbejdere, som inden 15. april ytrer ønske herom, erstatte overenskomstens bestemmelser vedrørende kompensation for overarbejde med følgende:

- a. et fast månedligt vederlag på 150 kr., og
- b. en uges erstatningsfrihed, ...

I tilknytning hertil ændres arbejdstiderne for de skrivende medarbejdere i redaktionen til: mandag-torsdag kl. 8.45-17.00, fredag kl. 8.45-15.45. ...”

Ved parternes husaftale af 1. november 1976 blev ordningen med, at medarbejderne kunne vælge at erstatte overenskomstens bestemmelser vedrørende kompensation for overarbejde med en uges erstatningsferie pr. år, videreført, indtil den måtte blive opsagt af en af parterne.

I foråret 1992 opsagde medarbejderne i redaktionssekretariatet bestemmelsen om en uges ekstra frihed pr. år som kompensation for overarbejde i forbindelse med, at indførelsen af et nyt it-system havde givet anledning til ekstraordinært meget overarbejde. Der blev i den forbindelse af ledelsen lagt nogle vagtplaner for medarbejderne, som opererede med ”almindelige 7-1/2 times arbejdsdage, hvor frokosten er excl. arbejdstiden, altså på 8 timer”. Der blev protesteret herimod fra medarbejderside, og parternes uenigheder blev herefter taget op på afdelingsudvalgsmøder afholdt den 18. og 19. marts 1992. I et referat herfra, som er underskrevet af såvel ledelsen som tillidsrepræsentanterne, hedder det bl.a.:

”Der er uenighed om fortolkningen af den 37 timers arbejdsuge, som er fastsat i overenskomsten.

...

Parterne enedes om at lade et fagligt fællesudvalg afgøre sagen om arbejdstid samt sagen om vagtskemaerne.”

Sagen blev drøftet på et møde i Det Faglige Fællesudvalg den 7. april 1992, hvilket resulterede i følgende protokollat:

”Det Faglige Fællesudvalg, bestående af på den ene side redaktionschef Peter Sjölin, advokat Vibeke Westy og chefredaktør Jan Cortzen, og på den anden side af tillidsrepræsentant John Mynderup, sekretariatschef Anne Louise Schelin og faglig sekretær Flemming Reinvard drøftede d.d. den af parterne den 18. og 19. marts i Dagbladet Børsens arbejdsudvalg rejste fortolkningstvist vedrørende forståelsen af den i overenskomstens § 4, stk. 1, i første linie nævnte ugentlige arbejdstid på 37 timer.

Sagen forhandlede.

Repræsentanterne for Børsens ledelse erkendte, at forudsætninger for husaftalens regler om overarbejde, indgået 1. november 1976 på baggrund af aftale af 24. marts 1976 indebar, at den i overenskomsten gældende ugentlige arbejdstid var inklusiv en halv times daglig frokostpause i overensstemmelse med, hvad der altid har været praktiseret for Dagbladet Børsens redaktionelle medarbejdere.”

Der blev den 2. september 1992 afholdt et yderligere møde i Det Faglige Fællesudvalg i anledning af parternes uoverensstemmelser om opgørelsen af den ugentlige arbejdstid. I et protokollat herfra hedder det bl.a.:

”Parterne er enige om, at overenskomsten forudsætter, at den ugentlige arbejdstid er 37 timer, og at overarbejdshonorering først udløses, når denne arbejdstidsnorm overskrides.

...

Så længe denne rullende vagtplan er gældende, anses den for at opfylde overenskomstens arbejdskrav på 37 timer pr. uge. Arbejde ud over denne skemalagte arbejdstid honoreres derfor som overarbejde under samme forudsætning som nævnt ovenfor.

Da der mellem parterne er enighed om, at den betalte frokostpause på ½ time pr. dag p.t. ikke afholdes på vagterne 14 til 21, opgøres denne vagt til 7 ½ time.”

Ved mail af 24. februar 2014 til de berørte medarbejdere varslede Børsens ledelse følgende:

”Ledelsen på Dagbladet Børsen har på AU møde dags dato opsagt praksis om at medarbejdere ansat under BRM overenskomsten har en halv times betalt frokostpause pr. dag.

Ophør af denne praksis medfører at din arbejdsuge bliver 2 ½ time længere end på nuværende tidspunkt. Da den ændrede arbejdstid kan betragtes som en væsentlig vilkårsændring, varsles det hermed med dit individuelle opsigelsesvarsel.

Ledelsen på Dagbladet Børsen har valgt at den ændrede arbejdstid træder i kraft pr. 1. marts 2015 for alle medarbejdere under BRM overenskomsten.”

Der blev fra klagers side protesteret herimod, og sagen har herefter været forhandlet mellem parterne, uden at enighed har kunnet opnås.

Opmandens begrundelse og resultat

Twisten i sagen angår, om Børsen A/S ensidigt kan bringe en mangeårig praksis til ophør, hvorefter den ugentlige arbejdstid for medarbejdere ansat i henhold til parternes overenskomst har indbefattet ½ times betalt frokostpause.

Som redegjort for ovenfor var dette også et tvistepunkt mellem parterne i 1992. Tvisten blev dengang på AU-møder afholdt den 1. og den 19. marts 1992 kvalificeret som ”uenighed om fortolkning af den 37 timers arbejdsuge, som er fastsat i overenskomsten”. Dette er bekræftet i protokollatet af 7. april 1992 fra mødet i Fagligt Fællesudvalg, hvor tvisten er kvalificeret som den ”rejste fortolkningstvist vedrørende forståelsen af den i overenskomstens § 4, stk. 1 i første linie nævnte ugentlige arbejdstid på 37 timer”. Det fremgår endvidere af protokollatet, at uenigheden blev løst ved, at det fra arbejdsgiverside blev erkendt, at ”den i overenskomsten gældende ugentlige arbejdstid var inklusiv en halv times daglig frokostpause i overensstemmelse med, hvad der altid har været praktiseret for Dagbladet Børsens redaktionelle medarbejdere”.

Jeg finder det på denne baggrund godtgjort, at parterne har haft en fælles forståelse om, at overenskomstens § 4 om den ugentlige arbejdstid skal forstås således, at der heri er inkluderet betalt frokostpause i overensstemmelse med hidtidig praksis. Da Børsen ikke ensidigt kan fragå denne fælles forståelse, skal sagen herefter afgøres i overensstemmelse med klagers påstand B, således at Børsen skal anerkende, at § 4 i parternes overenskomst skal forstås således, at den deri angivne arbejdstid på 37 timer inkluderer en ½ times daglig betalt frokostpause.

Parterne var enige om at tage denne tilkendegivelse til efterretning med samme virkning som en kendelse i sagen. Der var endvidere enighed om, at hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmanden.

Sagen sluttet.

København, den 17. maj 2015.

Lene Pagter Kristensen